

RETORYKA TEKSTU NAUKOWEGO

Prowadzący: prof. dr hab. Anna Dąbrowska

Treści :

1. Różne gatunki wypowiedzi naukowej (np. abstrakt, artykuł, referat, recenzja, polemika, monografia). Postulowane cechy gatunkowe wypowiedzi naukowej: obiektywność, sprawdzalność, odniesienie przedmiotowe i deagentywność wywodu, dopuszczalne odstępstwa. Różne modele dyskursu akademickiego.
2. Styl naukowy – co to jest? Znaczenie terminologii; rozróżnienie "wyraz", "pojęcie", "termin". Typy zdań występujących w tekstach naukowych (opisowe, wartościujące, perswazyjne, inne). Funkcje i formy przytoczeń w wypowiedzi naukowej. Podstawowe rozwiązania stylistyczne stosowane w pracy naukowej (na przykładzie artykułu).
3. Wartościowanie tekstu naukowego (różne rodzaje recenzji).
4. Ogólne zasady edycji tekstów.

Lektury podstawowe:

- Clyne, M., « Cultural differences in the organization of academic texts : English and German », *Journal of Pragmatics*, 1987, str. 211-247.
- Duszak, A., *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998 (obowiązkowo rozdział 5.2.3 « Style intelektualne – interakcyjny charakter tekstów akademickich », str. 275-284, oraz rozdział 5.3.2 « Kulturowe zróżnicowanie w organizacji tekstu akademickiego », str. 288-308).
- Gajda, S. (red.), *Dyskurs naukowy – tradycja i zmiana*, Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, Opole 1999 (obowiązkowo M. Wojtak, « Dyskurs asekuracyjny w dyskursie naukowym », str. 139-146).
- Gajda S. *Styl naukowy*, [w:] *Przewodnik po stylistyce polskiej. Style współczesnej polszczyzny*, pod red. E. Malinowskiej, J. Nocoń, U. Żydek-Bendarczuk, Kraków 2013, s. 61-70.
- Juda-Mieloch, M., *Na ramionach gigantów. Figura autorytetu w polskich współczesnych tekstach literaturoznawczych*, Universitas, Kraków 2008 (obowiązkowo rozdział 5 « Komfortowa poznawczo sytuacja (Ryszard Nycz) », str. 179-209).
- Polszczyzna na co dzień*, pod red. M. Bańki, Warszawa 2006.
- Wilkoń, A., *Spójność i struktura tekstu*, Universitas, Kraków 2002 (obowiązkowo część V, rozdział 6 « Gatunki naukowe », str. 258-266).
- Zawadowski, L., *Lingwistyczna teoria języka*, PWN, Warszawa 1966 (obowiązkowo część 1, rozdział I « Językoznawstwo wśród innych nauk », str. 5-18).
- Żmigrodzki, P., « Przemiana czy upadek recenzji językoznawczej? Uwagi metalingwistyczne », [w:] D. Ostaszewska (red.), *Gatunki mowy i ich ewolucja*, t. 1: *Mowy piękno wielorakie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2000, str. 136-146.
- Wykaz literatury uzupełniany każdorazowo przez prowadzących.

Warunki zaliczenia:

- obecność na zajęciach
- pozytywna ocena dwóch prac semestralnych na koniec semestru

Prace zaliczeniowe: cele, wymagania i kryteria oceny

Cele:

- kształcenie umiejętności tworzenia krótkiej wypowiedzi pisemnej odwołującej się do omawianych wzorów naukowych.

PRACA NR 1 (INDYWIDUALNA):

recenzja książki naukowej (wskazanej przez prowadzących lub wybranej przez doktoranta, po akceptacji przez prowadzących)

Wymogi:

praca powinna cechować się poprawnością językową i sensowną treścią oraz przede wszystkim dokładnie odzwierciedlić cechy gatunkowe rodzaju recenzji naukowej.

Forma pracy nr 1: opracowanie pisemne w języku polskim ; znormalizowany wydruk komputerowy (Times New Roman, tekst główny czcionka 12; interlinia 1,5; marginesy standardowe); objętość w zależności od rodzaju tekstu: od 1,5 do maksymalnie 3 stron).

Termin złożenia pracy:

PRACA NR 2 (GRUPOWA):

Tematyka pracy: Podstawowe rozwiązania stylistyczne stosowane w narracji akademickiej.

Przykłady tematów:

- a. Elementy odsyłające do autora artykułu (inwentarz, repartycja w tekście, korelacja z dyscypliną...)
- b. Sposoby wprowadzania mowy przytoczanej (formy przytoczeń; „mowa cytująca”)
- c. Funkcje mowy przytoczanej (ewentualnie korelacja: funkcje - sposoby wprowadzania)
- d. Sposoby definiowania celu, przedmiotu i metodyki badań
- e. Sposoby formułowania konkluzji (w nawiązaniu do wstępu)
- f. Funkcje przypisów niebibliograficznych.

Wymogi:

Treść: praca powinna zawierać następujące elementy:

- zwięzła prezentacja analizowanych zjawisk i uzasadnienie wyboru przedmiotu analizy;
- jasno sformułowany cel;
- założenia metodologiczne (w tym opis materiału badawczego);
- stosowny materiał egzemplifikacyjny w części analitycznej;
- wyraźnie sformułowane w końcowej części pracy wnioski z postępowania analitycznego;
- praca winna być opatrzona przypisami i zawierać bibliografię;

Forma pracy 2: prezentacja (np. w programie PowerPoint) w języku polskim, przedstawiona na zajęciach (ramy czasowe: ok. 15 min.); wydruk komputerowy prezentacji.

Terminy prezentacji oraz oddania wydruku:

Kryteria oceny:

Spełnianie wymienionych wyżej wymogów.

Umiejętność skonstruowania spójnego tekstu: ze wstępem, rozwinięciem i wnioskami.

Terminowe złożenie pracy.